

'Naar aanleiding van het vliegongeluk met het Franse passa-giersvliegtuig vanmorgen in Algerije, waarbij alle honderd-zeventien passagiers om het leven kwamen, vanavond bij ons aan tafel: Anna Kranenburg. Een van de veertien overlevenden van de vliegcrash in Italië, juli dit jaar. Anna, welkom. '

Tobias van Linden, presentator van De Avondshow, kijkt me aan. Zijn blik staat vol medeleven, gespeeld misschien. Laten we niet te overdreven doen. Het zal mooie tv opleveren, maar een drama queen ben ik niet. Ik geef een kort knikje. Present.

'Vanmorgen, die crash, wat doet dat met jou? Als je zoiets hoort en ziet? 'vraagt Tobias. 'Schrik je daarvan?' 'Ja, natuurlijk. Dat vind ik heel naar om te zien. Ik leef mee met de slachtoffers en de nabestaanden. 'Mijn stem klinkt vreemd. De zenuwen, wellicht.

'We kijken even naar wat beelden van de crash die jij overleefde, vier maanden geleden, 'vervolgt Tobias zijn intro. Ik knik weer.

De redactie had me het gemonteerde filmpje al toegestuurd vanmiddag, zodat ik me kon voorbereiden, weer even kon 'wennen 'aan de beelden. Toch neem ik aan dat ze hopen op wat tranen, op ontzetting op mijn gezicht. Grote ogen van afschuw of gesloten ogen, mijn gezicht weggedraaid van het scherm. Ze krijgen het niet, ik kijk stoïcijns naar het grote scherm aan de muur, dat aan de mensen in de zaal en de geschatte twee miljoen kijkers thuis laat zien hoe het eruit zag, het wrak. Het ging de wereld over en het zijn bekende beelden, maar het blijft indrukwekkend, dat weet ik ook wel.

Op de een of andere manier is de mens een op sensatie belust wezen. Wanneer er ergens een ramp plaatsvindt, zitten we met z'n allen aan de buis gekluisterd. We willen niks missen van het nieuws, we willen alles weten. We willen onszelf pijnigen met foto's en videomateriaal. Is er een filmpje geplaatst op YouTube met de meest schokkende details, kun je er donder op zeggen dat het binnen no time miljoenen hits heeft. Mensen willen alles zien, álles. Mijn therapeut zei een tijdje geleden dat de mens de wil heeft om samen te ervaren, samen te delen. Dat kan op heel grote schaal, bij 9/11 bijvoorbeeld, of op heel kleine schaal. Ze gaf een voorbeeld van haar vakantie, afgelopen zomer. Er had een storm gewoed in het kleine Franse plaatsje waar ze met haar gezin verbleef. Alles lag op z'n kop, tenten, vouwwagens en zelfs een caravan. De volgende dag bleven de mensen maar bij elkaar komen op het middelste veldje, naast het toiletgebouw. En maar praten. Och hemel. Och ja. Hoe is het met jou? Hoe heb jij het beleefd, en jij? Ieder had z'n eigen versie van de storm, ze wilden het delen. Het is mens eigen. Willen zien, willen weten, willen delen. Vermoeiend. Maar dat zeg ik nu, ik was zelf ook zo. Ik had journalist moeten worden, als er ergens iets te beleven viel stond ik vooraan. Altijd op zoek naar sensatie.

Tobias kijkt vanuit zijn ooghoeken mijn kant op, terwijl ik heel kalm naar het scherm blijf kijken. Uiterlijk dan, vanbinnen schreeuw ik. Ik ruik de kerosine nog, alsof ze het hier over de tafel hebben gegooid, de geur van brand, de geur van verschroeiide lichamen. Ik hoor de klap nog, als donderend onweer, pal naast me, om me heen. Het gegil, het gekraak van metaal dat over ging in geraas, het

gehuil van kinderen en uiteindelijk de stilte. Ik slik en probeer me te concentreren op de stem van de vrouwelijke voice-over.

‘... de ramplek. Het vliegtuig van de Italiaanse maatschappij Italiana crashte op 28 juli dit jaar bij het bergplaatsje Valsugana, na een defect in het hydraulische systeem. Een noodlanding werd ingezet, maar deze verliep uiterst tragisch. Bij de crash kwamen honderddrieënveertig mensen om het leven, onder wie de voltallige bemanning en vier Nederlanders; twee vrouwen, een man en een kind. Veertien mensen overleefden de ramp, onder hen bevonden zich twee Nederlanders.’

Ik zie mezelf lopen, verward en angstig. Oh, die hoofdwond. Het lijkt erger dan het was. De afgelopen uren heb ik de beelden wel veertig keer bekeken, maar mijn spookachtige verschijning laat me iedere keer weer schrikken. Het kan ook het licht zijn geweest. De enorme flashlight op de camera van die Italiaanse journalist leek wel een bouwlamp. Het is donker op de crash site, ver achter mij is er vuur te zien. Jesse heeft zijn arm om me heen geslagen, hij heeft Giada vast, het Nederlandse kindje. In de Italiaanse media werd gerept over Het gezin dat de crash overleefde! terwijl Giada niet van ons was maar van haar moeder, die op mijn schoot stierf, terwijl alle botten uit haar benen staken. Giada overleed later in het ziekenhuis.

’Wat doet dit met je, Anna?’ vraagt Tobias, nadat het filmpje is gestopt. Ik probeer niet al te opvallend te slikken en kijk hem aan.

’Nou ja ...’ Ik schraap mijn keel. ’Dit blijft heel lastig.’

Het is alles wat eruit komt. Verdomme, ik wilde koel blijven, maar de beelden hebben me toch weer een brok in mijn keel bezorgd.

'Dat is begrijpelijk, 'zegt Tobias meevoelend. 'Hoe gaat het inmiddels met jou? Het is nu zo ongeveer vier maanden geleden, je bent nog jong, eenendertig jaar, heb je je leven weer een beetje kunnen oppakken?'

'Ja, dat gaat best goed, 'lieg ik. 'Ik ben vrij vlot weer aan het werk gegaan in onze winkel, de Kookplaats, en heb zo snel mogelijk alles weer opgepakt. Tot nu toe red ik me best aardig.'

'Jij bent één van de twee Nederlandse overlevenden, de andere Nederlander zagen we ook al even in beeld, dat is Jesse Wilgers. Ze noemden jullie Het gezin.'

'Klopt, maar ik kende Jesse niet en het kind was niet van ons. Ik snap wel dat het zo is overgekomen.'

Ik wijs lichtjes richting het zwarte beeldscherm. 'Maar ik ben getrouwd met iemand anders en hij heeft ook zijn eigen gezin.'

'Hoe kwamen jullie bij elkaar?'

'Ehm... We kwamen elkaar tegen toen we probeerden te helpen en tussen al dat Italiaans was het prettig om Nederlands te horen. Ik was toen bezig met de moeder van dat kindje, zij overleed. Daarna hebben Jesse en ik ons ontfermd over het kleine meisje en eh... toen was het wachten op de hulpdiensten.'

'Die kwamen met helikopters, begreep ik. Jullie zaten vrij hoog in de bergen.'

'Klopt, ik ben samen met het meisje met de helikopter naar het ziekenhuis in Trento gebracht, 'knik ik. 'Toen ik al in de heli zat kwamen er andere hulpdiensten op de crash site, maar daar heb ik weinig van meegekregen.'

'Hoe heb je de ramp ervaren? Wil je daar iets over vertellen?'

Het is bedompt warm in de studio, ineens voel ik miljoenen ogen op me gericht. De rode lampjes van de camera's leiden me af, ik ben geneigd erin te kijken maar dat mag niet. Mijn zender prikt tegen mijn huid en ik begin te zweten onder mijn dikke laag make-up. Ik heb de vragen van tevoren doorgelezen, ik wist dat Tobias hierover ging beginnen, zo spontaan zijn deze tafelgesprekken niet. Ik heb me voorbereid en de antwoorden goed in m'n kop gestampt, maar nu weet ik niet meer wat ik moet zeggen.

'Het is met afstand het meest ...' Ik twijfel en staar naar de houten tafel en mijn glas water. 'Ik weet niet zo goed wat ik erover moet zeggen, behalve dat ik dankbaar ben dat ik nog leef. Ik had alleen gewild dat ik meer had kunnen doen. '

Het is niet het antwoord waar Tobias op zat te wachten, denk ik, wellicht hoopte hij op een gedetailleerde uitleg van wat er gebeurde. Van wat ik zag, hoorde en voelde. Dat kan ik alleen niet met hem bespreken en hier al helemaal niet. Dat lukt me al niet met Daan, wanneer we 's avonds thuis op de bank zitten samen, hoe graag ik het ook wil. Dat kan ik niet met mijn familie en vrienden, met niemand, dus ook niet met heel Nederland en het publiek in de studio. Ik weet eigenlijk helemaal niet wat ze van me verwachten, wat doe ik in godshemelsnaam hier?

Mijn spieren beginnen te verkrampen, mijn armen beginnen te tintelen en mijn mond wordt droog. Waarom ik vanmorgen ja zei tegen de redactieassistente van De Avondshow is me een groot raadsel. Volgens mij was het

idee erachter dat ik over onze kookwinkel zou vertellen en zo landelijke bekendheid zou verwerven, terwijl we dat eigenlijk helemaal niet nodig hebben. Mees wilde me inzetten als beroemdheid, geloof ik, één van de overlevenden van IT 642, werkzaam in De Kranenburger Kookplaats in Arnhem. Godver. Ik moet dit soort zaken nooit meer met mijn broer overleggen. Daan vond het al zo'n slecht plan, maar het was behoorlijk kort dag en mijn beslissing was er een van het allerimpulsiefste soort. Ik neem een slok water en probeer me te focussen.

'Alle veertien overlevenden zaten achter in het vliegtuig, toch?' vraagt een man tegenover me. Jan van Hoven, als ik het me goed herinner, een schrijver. Ik knik weer. 'De veiligste plek dus in dit geval. Bizar, 'verzucht hij.

'Ja. We braken af. 'Ik schraap mijn keel weer, Jan blijft me aankijken. Verwacht hij nog iets dan? Deze vraag stond niet in mijn toegestuurde lijst, ik weet niet wat ik moet zeggen. 'Heel bizar, 'zeg ik dus maar. Mijn wangen gloeien.

'Dus jullie hebben heel veel geluk gehad?'

'Ja, 'herhaal ik. 'Heel veel geluk.'

'Hoe gaat het na zo'n ramp? Wordt er hulp aangeboden?' 'gaat Tobias onverstoord verder.

'Ja. 'Ik neem nog een slok water. 'De eerste opvang wordt gedaan door een crisisteam ter plaatse, dat begon in het ziekenhuis en was erg goed geregeld. 'Ik neem nog een slok en doe net mijn mond weer open om verder te praten wanneer er een lage zoem klinkt, langzaam valt het licht uit, het is ineens pikkedonker en heel stil in de studio. Fuck. Om me heen klinkt geroezemoes in het publiek, Tobias zit zachtjes te vloeken, Jan begint te lachen. Achter me rennen mensen heen en weer, er wordt

uit alle macht geprobeerd om de stroomuitval te verhelpen. Ik beleef alles ondertussen in een waas, m'n oren suizen en ik word ter plekke claustrofobischer dan ooit tevoren.

'Haal me hier weg ...' fluister ik, tegen niemand in het bijzonder. Ik begin over mijn hele lichaam te trillen en ik word misselijk. 'Mag ik alsjeblieft weg?'

Tobias is de eerste die in actie komt.

'Gaat het, meissie?' vraagt Jan bezorgd. Het lukt me niet meer om te praten.

'Jongens! Waar blijft dat licht!' schreeuwt Tobias om zich heen, terwijl hij me bij mijn elleboog richting de uitgang van de studio leidt. 'Het is al goed, ik breng je naar buiten, 'zegt hij zachtjes.

'Tobias, het item is nog niet afgerond!' roept een vrouw hem na.

'We schakelen over naar Jan!' antwoordt hij snauwerig.

'Zij gaat even een luchtje scheppen, zeik niet, Annemiek!'

Hij opent een nooduitgang en duwt me naar buiten.

Dankbaar zuig ik de frisse buitenlucht op, ik sta te hyperventileren.

'Ann! Daan staat ineens voor me, hij zat in het publiek.

'Ik neem het van je over, bedankt man. 'Hij geeft Tobias een hand. Ik hang voorover met mijn handen op mijn knieën, straks ga ik nog van m'n stokje, voel me vreselijk beroerd. 'Het was de stroomuitval, denk ik. 'verklaart Daan tegenover Tobias.

'Gaat het nog lukken?' vraagt Tobias me, terwijl hij zijn hand op mijn rug legt en ook voorover buigt. Ik schud van nee. 'Begrijp ik, doe je kalm aa...'

'Tobias, 'klinkt een dwingende vrouwenstem.

'Ik moet naar binnen, blijf in de buurt, Anna, ik zou je na de uitzending graag nog even spreken. Ben je in orde? '

'Jawel hoor, 'fluister ik. Ik zak op een stoepje. Tobias knikt en verdwijnt naar binnen. Daan knielt voor me neer.

'Jezus Ann, gaat het?'

'Pff, 'zucht ik. 'Ik had hier nooit aan moeten beginnen. '

'Heb je het koud? 'Hij komt naast me zitten en legt zijn arm om me heen. Ik schud mijn hoofd, laat me tegen zijn brede schouder aanzakken. 'Oh schat, 'mompelt hij. 'Ik zag het verkeerd gaan. Dit is ook helemaal niks voor jou.'

'Ik ben er nog lang niet, 'zucht ik. 'En ik had me voorgenomen heel rustig te blijven, het lukte me niet. '

'Het is nog te vers. 'Hij gaat door mijn haar. 'En ik weet dat je de stoere dame wil uithangen, maar ken je grenzen. Dit was echt een stap te ver.'

'Ik weet het. 'Ik tuur voor me uit het parkeerterrein over. Mijn hoofd is gevuld met herinneringen, vervelende herinneringen. Ik wil praten, zo graag, maar niet met Tobias, voor het oog van heel Nederland. Ik wil praten met Jesse, alleen wil hij dat niet. Hij reageert nergens op, heeft blijkbaar nergens behoefte aan, en daar heb ik heel veel moeite mee. Ik wil samen verwerken, zoals mensen dat doen. Ik wil verwerken met hem.